

Trzy pytania o klimat. Zdrowie

TRZY PYTANIA O KLIMAT



**PROF. EWA
KONDURACKA**

**KARDIOLOG,
SPECJALISTKA CHOROÓB
WEWNĘTRZNYCH**



Rozmowa z prof. Ewą Konduracką, lekarzem klinicznym, specjalistką chorób wewnętrznych

Czy zmiany klimatu wpływają na nasze zdrowie?

Ekstremalne zmiany klimatu – jak np. znaczne upały prowadzące do susz, powodzie, huragany – dotyczą wszystkich ludzi oraz zwierząt i mogą być istotnym problemem. Jednak ocena ich skutków zdrowotnych jest bardzo przybliżona, ponieważ wiele zależy od pierwotnego położenia geograficznego i związanego z nim klimatu, tempa zmian klimatycznych, wieku osób dotkniętych zmianą klimatu oraz występujących u tych osób schorzeń. Jest oczywiste, że skutki ocieplenia klimatu będą inaczej wyglądać na Antarktydzie, a nieco inaczej w Afryce czy w Europie.

Jak prezentują się te skutki w naszej szerokości geograficznej?

W przypadku przewlekania się ekstremalnych upałów i susz, najczęstszymi skutkami zdrowotnymi są: odwodnienie, udary cieplne, zgony krążeniowe, zgony zwierząt domowych i hodowlanych. W przypadku dłuższych upałów w pobliżu dużych akwenów wody obserwowane jest obumieranie organizmów wodnych i glonów wymagających niższych temperatur, co prowadzi do masowego uwalniania toksyn do wody, prowadzącego z kolei do ciężkich zatruc czy biegunek. Natomiast stopniowe ocieplenie klimatu, w tym ciepłe zimy, sprzyja szczególnie wstępowaniu chorób przenoszonych przez tzw. wektory. To organizmy przenoszące różne drobnoustroje chorobotwórcze z zakażonej osoby lub zwierzęcia na innego człowieka lub zwierzę. Przykładem wektorów, które już od dawna stanowią plagę, są liczne w Polsce zakażenia przenoszone przez kleszcze. To np. borelioza spowodowana bakterią przeniesioną wraz ze śliną kleszcza, ponadto babeszjoza spowodowana zakażeniem pierwotniakiem, kleszczowe zapalenie mózgu o etiologii wirusowej, anaplazmoza, tularemia, gorączka Q itd. Z wszystkimi tymi zakażeniami spotykamy się w Polsce. W innych krajach wciąż dużym problemem są zachorowania i zgony spowodowane zakażeniami przenoszonymi przez inne wektory – chyba jedne z najbardziej irytujących stworzeń natury – komary. Są to: malaria, żółta febra, gorączka zachodniego Nilu, filarioza, denga czy zakażenia wywołane wirusem Zika.

Warto wspomnieć też, iż ocieplenie klimatu prowadzi do nasilenia skażenia powietrza m.in. ozonem i tlenkami azotu, co również przyczynia się do wielu powikłań ze strony układów krążenia i oddychania.

Z kolei powodzie, które są również skutkiem zmian klimatu, prowadzą do skażenia wód i spowodowanych nim chorób biegunkowych bakteryjnych, wirusowych i pierwotniakowych np. cholery, duru brzuszego, amebiazy. Obserwuje się także wzrost uogólnionych zakażeń – posocznic i zgonów.

Na zakończenie warto wspomnieć, że wiele ze skutków zmian klimatu, np. powodzie i huragany, prowadzi do utraty domu i poczucia bezpieczeństwa, co generuje występowanie zespołu stresu pourazowego, nasilenia lęków i rozwój depresji.

A które ze zmian klimatu (ciepłe bezśnieżne zimy, upalne lata, susze, powodzie błyskawiczne, gwałtowne wiatry) będą najbardziej szkodliwe dla naszego zdrowia w perspektywie nadchodzących lat?

Wszystkie wymienione zmiany klimatu, jeśli nie powstrzymamy ich skutków, będą miały tragiczne rezultaty zdrowotne. Wiadomo, że zjawiska klimatyczne powstające nagle i w ekstremalnym rozmiarze są już boleśnie odczuwane przez mieszkańców naszej planety.

Zadanie realizowane w ramach działania C5 projektu LIFE EKOMALOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego” (LIFE-IP EKOMALOPOLSKA / LIFE19 IPC/PL/000005) dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony

Środowiska i Gospodarki Wodnej.